

דף תרגול: הבנת הנקרא – מבנה וסוגה בטקסט ציפורים במסע ארוך

מהדורה למורה עולים חדשים

מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות את מבנה הטקסט המידעי ותפקיד כל פסקה
- להבין מדוע כותבים פותחים פסקה בשאלה
- לתרגל זיהוי סוגה (טקסט מידעי) ומטרתה

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנת הנקרא ומבנה הטקסט

1. א – כדי לעורר סקרנות ואז לענות עליה
2. ג – טקסט מידעי
3. ב – למסור מידע עובדתי לקורא
4. ב – הצגת הנושא הכללי

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – הכותב רוצה שהקורא ימשיך לקרוא ולחפש תשובה
2. לא נכון – טקסט מידעי מוסר מידע עובדתי ולא רגשות אישיים
3. נכון – זהו המבנה המקובל ברוב הטקסטים המידעיים
4. לא נכון – בדרך כלל כל פסקה עוסקת ברעיון מרכזי אחד
5. נכון – ציפורים מסתמכות למשל על מיקום השמש והכוכבים

חלק ג' – השלמת משפטים

1. סקרנות
2. מידעי
3. פסקה
4. מבנה
5. נדידה

חלק ד' – התאמה

- 1 – ג (הצגת נושא הטקסט)
- 2 – ד (עוררת סקרנות אצל הקורא)
- 3 – ב (מוסר מידע עובדתי)
- 4 – ה (מסכם את הרעיון המרכזי)
- 5 – א (מעבר ממקום למקום לפי עונה)

חלק ה' – סדר נכון של מבנה הטקסט

1. פתיחה המציגה את נושא הטקסט - נדידת ציפורים
2. פסקה המסבירה עובדות על נדידה
3. פסקה הפותחת בשאלה כדי לעורר סקרנות
4. פסקה העונה על השאלה שנשאלה
5. סיכום המסכם את הרעיון המרכזי של הטקסט

חלק ו' – כתיבה ומחשבה

1. יש לבדוק שהתלמיד פתח בשאלה רלוונטית, ולאחר מכן השיב עליה בצורה ברורה ועניינית בשתיים-שלוש שורות
2. התלמיד אמור לציין שהשאלות מעוררות סקרנות, מערבות את הקורא ומכוונות אותו לתוכן הפסקה הבאה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- התלמיד יציין שהשאלה נועדה לעורר סקרנות ולהוביל לתשובה בהמשך
- התלמיד יזהה שמדובר בטקסט מידעי העוסק בעובדות על נדידת ציפורים
- התלמיד יציין פתיחה, גוף וסיום כחלקי המבנה

טיפים להפעלה:

- אפשר להקריא את הטקסט ציפורים במסע ארוך בקול לפני תחילת הדף כדי לרענן את הזיכרון
- מומלץ לעודד תלמידים לאתר דוגמאות נוספות לשאלות פותחות פסקה בטקסטים מידעיים אחרים שקראו
- בחלק הפתוח כדאי לתת דוגמה אחת משותפת בכיתה לפני העבודה העצמאית

דף תרגול: הבנת הנקרא – מבנה וסוגה בטקסט ציפורים במסע ארוך

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה נקרא קטע קצר על ציפורים שנודדות למקומות רחוקים. נבדוק איך הטקסט בנוי ולמה הכותב כתב אותו ככה.

📖 מילון קטן:

מבנה	הסדר שבו בנוי הטקסט, למשל פתיחה, גוף וסיום
סוגה	סוג הטקסט, למשל טקסט מידעי או סיפור
טקסט מידעי	טקסט שמטרתו למסור מידע עובדתי לקורא
פסקה	קטע טקסט שמתחיל בשורה חדשה ועוסק ברעיון אחד
שאלה רטורית	שאלה שנשאלת כדי לעורר מחשבה ולא כדי לקבל תשובה מיד
סקרנות	רצון לדעת ולהבין עוד על נושא מסוים
נדידה	מעבר של בעלי חיים ממקום למקום לפי עונות השנה
מסקנה	הרעיון המרכזי שהקורא מבין בסוף הטקסט

1 חלק א׳ – הבנת הנקרא ומבנה הטקסט

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. למה הכותב שואל שאלה בתחילת הפסקה?

א) כדי לעורר סקרנות ואז לענות עליה ב) כי הכותב לא יודע את התשובה ג) כדי לסיים את הטקסט

ד) כדי לבקש מהקוראים לשלוח תשובה

2. איזה סוג טקסט זה?

א) שיר ב) סיפור בדיוני ג) טקסט מידעי ד) מכתב אישי

3. מה הכותב רוצה לעשות בטקסט מידעי?

א) לשעשע את הקורא בבדיחות ב) למסור מידע עובדתי לקורא ג) לתאר רגשות של דמות

ד) לשכנע את הקורא לקנות מוצר

4. מה כותבים בהתחלה של הטקסט?

א) סיום הסיפור ב) הצגת הנושא הכללי ג) דעתו האישית של הקורא ד) פרסומת

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	שאלה בתחילת פסקה נועדה לעורר עניין אצל הקוראים	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
2	בטקסט מידעי הכותב תמיד מביע את רגשותיו האישיים ולא עובדות	☐	☐
3	מבנה הטקסט כולל בדרך כלל פתיחה, גוף וסיום	☐	☐
4	כל פסקה בטקסט מידעי יכולה לעסוק בכמה נושאים שונים בלי קשר ביניהם	☐	☐
5	ציפורים נודדות משתמשות בדרכים שונות כדי למצוא את דרכן	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. כדי לעורר _____ אצל הקורא, כותבים פותחים לפעמים פסקה בשאלה

2. טקסט שמטרתו למסור מידע עובדתי נקרא טקסט _____

3. כל קטע טקסט שמתחיל בשורה חדשה ועוסק ברעיון אחד נקרא _____

4. הסדר שבו בנוי הטקסט, כולל פתיחה גוף וסיום, נקרא _____ הטקסט

5. מעבר של ציפורים ממקום למקום לפי עונות השנה נקרא _____

4 חלק ד' – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. פתיחה	___	**א.** מעבר ממקום למקום לפי עונה
2. שאלה בתחילת פסקה	___	**ב.** מוסר מידע עובדתי
3. טקסט מידעי	___	**ג.** הצגת נושא הטקסט
4. סיום הטקסט	___	**ד.** עוררת סקרנות אצל הקורא
5. נדידת ציפורים	___	**ה.** מסכם את הרעיון המרכזי

5 חלק ה' – סדר נכון של מבנה הטקסט

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	סיכום המסכם את הרעיון המרכזי של הטקסט
☐	פתיחה המציגה את נושא הטקסט - נדידת ציפורים
☐	פסקה העונה על השאלה שנשאלה
☐	פסקה המסבירה עובדות על נדידה
☐	פסקה הפותחת בשאלה כדי לעורר סקרנות

6 חלק ו' – כתיבה ומחשבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו פסקה קצרה שפותחת בשאלה מעוררת סקרנות על נושא טבע שבחרתם, ולאחר מכן ענו על השאלה

2. הסבירו במילים שלכם מדוע כותבי טקסטים מידעיים משתמשים לפעמים בשאלות בתוך הטקסט

כרטיס יציאה

מה תפקיד השאלה שפותחת את הפסקה הרביעית בטקסט?

מהי הסוגה של הטקסט ציפורים במסע ארוך?

מהם שלושת חלקי המבנה הבסיסי של טקסט מידעי?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀